

27.09.2017

Ärende/45

§ 363

Den av ledamoten Yrjö Hakanen väckta motionen om tryggad tillgång till utkomststöd

HEL 2017-001956 T 00 00 03

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anse den av ledamoten Yrjö Hakanen väckta motionen vara slutligt behandlad.

Behandling

Ledamoten Petra Malin understödd av ledamoten Veronika Honkasalo föreslog följande hemställningskläm:

Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att det klarläggs vilka möjligheter som finns att utreda hur de som söker utkomststöd ser på verkningarna av överföringen av utkomststödet till Fpa och ge fullmäktige utredningen för kännedom. Utredningen kan genomföras exempelvis som en enkät eller som social rapportering.

Stadsfullmäktige godkände först stadsstyrelsens förslag enhälligt.

31 omröstningen

Ledamoten Petra Malins hemställningskläm JA, motsätter sig NEJ

JA-förslag: Stadsfullmäktige förutsätter vid godkännandet av stadsstyrelsens förslag att det klarläggs vilka möjligheter som finns att utreda hur de som söker utkomststöd ser på verkningarna av överföringen av utkomststödet till Fpa och ge fullmäktige utredningen för kännedom. Utredningen kan genomföras exempelvis som en enkät eller som social rapportering.

NEJ-förslag: Motsätter sig

Ja-röster: 18

Paavo Arhinmäki, Katju Aro, Fatim Diarra, Mia Haglund, Veronika Honkasalo, Mai Kivelä, Vesa Korkkula, Petra Malin, Silvia Modig, Sami Muttillainen, Maria Ohisalo, Petrus Pennanen, Suldaan Said Ahmed, Leo Stranius, Pilvi Torsti, Sinikka Vepsä, Anna Vuorjoki, Ozan Yanar

27.09.2017

Nej-röster: 9

Iida Aarnio, Sirpa Asko-Seljavaara, Atte Kaleva, Tapio Klemetti, Heimo Laaksonen, Otto Meri, Risto Rautava, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Blanka: 54

Maija Anttila, Ted Apter, Pentti Arajärvi, Eva Biaudet, Harry Bogomoloff, Silja Borgarsdottir Sandelin, Jussi Chydenius, Mika Ebeling, Tuula Haatainen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Jasmin Hamid, Atte Harjanne, Eveliina Heinäluoma, Kaisa Hernberg, Mari Holopainen, Nuutti Hyttinen, Ville Jalovaara, Katriina Juva, Jukka Järvinen, Emma Kari, Otso Kivekäs, Laura Kolbe, Pia Kopra, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Abdirahim Mohamed, Björn Månsson, Matti Niiranen, Dani Niskanen, Johanna Nuorteva, Mia Nygård, Hannu Oskala, Matias Pajula, Jenni Pajunen, Pia Pakarinen, Terhi Peltokorpi, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Mirita Saxberg, Daniel Sazonov, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara, Juhani Strandén, Johanna Sydänmaa, Ilkka Taipale, Lilja Tamminen, Matias Turkkila, Reetta Vanhanen, Laura Varjokari, Sanna Vesikansa, Paavo Väyrynen

Frånvarande: 4

Eero Heinäluoma, Arja Karhuvaara, Jan D Oker-Blom, Matti Parpala

Stadsfullmäktige godkände inte ledamoten Petra Malins förslag till hemställningskläm.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Yrjö Hakanen och 21 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska påverka utvecklandet av FPAs verksamhet och öka stadens egna resurser för att trygga tillgången till utkomststöd.

27.09.2017

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsstyrelsen hänvisar till social- och hälsovårdsnämndens utlåtande och konstaterar att stadens social- och hälsovårdsväsen håller regelbundna samarbetsmöten med FPAs södra försäkringsdistrikt om utkomststödsärenden. Under mötena går man igenom bl.a. problem som framkommit under behandlingen av grundläggande utkomststöd och kommer överens om samarbetspraxis. Dessutom är cheferna inom social- och hälsovårdssektorn ofta i kontakt med försäkringsdistriktets ledning per telefon och e-post.

I början av 2017 bad städerna i huvudstadsregionen om en utredning av FPA gällande bl.a. förfaranden för beviljande av beslut om grundläggande utkomststöd för hälsovårdskostnader, beviljande av utkomststöd som förskott, utkomststöd under ansökning av uppehållstillstånd och beaktande av studielån. Dessutom har man behandlat de problem som framkommit i början av året i kommunforum som Finlands Kommunförbund arrangerat och man har förmedlat respons till FPA. I Helsingfors har man öppnat en myndighetslinje för överföring av meddelanden och information mellan FPA och staden.

Man har fäst särskild vikt vid handledning och rådgivning av klienter i ärenden gällande både grundläggande utkomststöd och kompletterande utkomststöd. I ändringsskedet samarbetade man kundspecifikt med FPA till exempel i fråga om godkännande av boendekostnader i beslutet om grundläggande utkomststöd. När det gäller att fatta beslut om kompletterande utkomststöd har man hållit sig till en tidsfrist på sju vardagar.

Allokeringen av socialarbetets resurser för stadens vuxensocialarbete omorganiserades i början av 2017. Teamen består av både socialarbetare och socialhandledare. I teamen för klienter under 30 år finns förutom 46 socialarbetare även 23 socialhandledare. Åtta socialhandledare (tidigare fyra) arbetar med uppsökande arbete. Man kan få hjälp av vuxensocialarbetets team i problem kring olika livssituationer.

Förebyggande och kompletterande utkomststöd är alltmer verktyg för socialarbetet. Socialarbetarna och socialhandledarna inom barnskyddet, tjänsterna för funktionsnedsatta och tjänsterna för äldre fattar beslut om förebyggande och kompletterande utkomststöd för sina egna klienter som de känner väl.

Social- och hälsovårdsnämnden har ägnat uppmärksamhet åt att trygga tillräckliga resurser för vuxensocialarbetet och handläggningen av utkomststödsärenden.

27.09.2017

Ärende/45

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Marja-Liisa Rautanen, stadssekreterare, telefon: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Yrjö Hakasen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 11.09.2017 § 794

HEL 2017-001956 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo valtuutettu Yrjö Hakasen aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Sosiaali- ja terveyslautakunta 02.05.2017 § 123

HEL 2017-001956 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon valtuutettu Yrjö Hakasen ja 21 muun valtuustoa-loitteeseen toimeentulotuen saannin turvaamisesta:

"Kelaan vaikuttaminen

Helsingin sosiaali- ja terveystoimisto ja Kelan eteläinen vakuutuspiiri pitävät säännöllisiä yhteistyökokouksia toimeentulotukiasioista. Kok-

27.09.2017

ouksissa käydään läpi muun muassa esille nousseita ongelmia perustoimeentulotuen käsittelyssä ja sovitaan yhteistyökäytännöistä. Lisäksi esimiehet ovat usein yhteydessä vakuutuspiirin johtoon puhelimitse ja sähköpostilla.

Sosiaali- ja terveystoimisto lähetti yhdessä Espoon, Vantaan ja Kauniaisten kanssa Kelaan selvityspyynnön 23.1.2017. Selvityspyynnö tehtiin, koska Kelan perustoimeentulotukipäätösten takia pääkaupunkiseudun sosiaali- ja terveystoimen työntekijät ovat joutuneet selvittämään paljon asiakkaiden saamia perustoimeentulotukipäätöksiä. Osa päätöksistä on saattanut asiakkaat kohtuuttomiin tilanteisiin, jolloin kunta on joutunut paikkaamaan perustoimeentulotukeen kuuluvia menoja myöntämällä asiakkaille täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Tukea on myönnetty muun muassa ruokaan ja lääkkeisiin sekä myös vuokravakuuksiin. Selvityspyynnössä pyydettiin selvennystä terveydenhoitomien myöntämisestä, tuloylijäämän huomioimisesta, toimeentulotuen myöntämisestä ennakkona asumismenon käsittelyssä, tulojen huomioimisesta laskelmassa, toimeentulotuesta oleskeluluvan hakuajana ja opintolainan huomioimisesta.

Selvityspyynnöön saatiin vastaus 5.3.2017 päivätyllä kirjeellä ja siinä vastattiin kaikkiin esitettyihin kysymyksiin. Kela on jo ennen vastausta muuttanut myöntämiskäytäntöjään esimerkiksi terveydenhoitomien käsittelyn osalta.

Sosiaali- ja terveystoimisto on osallistunut jo parin vuoden ajan aktiivisesti Kuntaliiton organisoimiin kuntafoorumeihin, joissa on käsitelty toimeentulotuen Kela-siirtoa. Viimeisin foorumi oli 8.2.2017, jossa käsiteltiin yhdessä noin 12 kunnan kanssa alkuvuonna ilmenneitä ongelmia perustoimeentulotuen käsittelyssä. Kuntaliitto on välittänyt foorumin esille ottamat asiat Kelaan.

Asiakaskohtainen yhteistyö on tässä muutosvaiheessa ollut päivittäistä. Sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien kirjallisilla selvityksillä ja lausunnoilla vaikutetaan Kelan tekemiin perustoimeentulotukipäätöksiin muun muassa asumismenon hyväksymisen osalta.

Sosiaali- ja terveystoimisto on myös avannut Kelaa varten oman viranomaislinjan, josta Kelan ratkaisijat voivat kysyä edellisten päätösten taustatietoja.

Kelasta välitettyjen täydentävän ja ehkäisevän tuen hakemusten ja sosiaalihuoltolain mukaisten ilmoitusten jakaminen sosiaali- ja terveystoimiston työntekijöille on keskitetty etuuskäsittelyn tiimiin.

Täydentävän toimeentulotuen päätöksenteossa on pysytty seitsemän arkipäivän määräajassa.

27.09.2017

Asiakkaiden ohjaus ja neuvonta

Etuuskäsittelyn toimeentulotuen puhelinneuvontaa saa ma-pe klo 9–12 sekä suomeksi että ruotsiksi. Tämän lisäksi sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat ohjaavat ja neuvovat jatkuvasti asiakkaita perustoimeentulotuen hakemisessa Kelalta. Myös Kelan päätösten sisältöjä selvitetään asiakkaille ja työntekijät ovat tarvittaessa yhteydessä Kelaan päätösten sisällöstä Kelan viranomaislinjan kautta.

Sosiaalineuvontaa varten on rakennettu oma 12 sosiaaliohjaajan tiimi, joka työskentelee kaupungin eri sosiaali- ja terveystoimen pisteissä.

Koska sosiaali- ja terveysvirasto on joutunut paikkaamaan perustoimeentulotukeen kuuluvia menoja myöntämällä asiakkaille täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea, Helsingin menot saattavat nousta. Kunnan maksuosuus perustoimeentulotuesta on puolet, mutta täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen kunta rahoittaa kokonaan itse. Korvausten maksamista kunnille käsitellään sosiaali- ja terveysministeriössä.

Sosiaalityön resurssien kohdentaminen ja lisääminen

Sosiaali- ja terveysvirastossa on aikuissosiaalityö organisoitu uudelleen vuoden 2017 alusta lukien. Tiimeissä on sekä sosiaalityöntekijöitä että sosiaaliohjaajia. Myös alle 30-vuotiaiden tiimeissä on nyt 23 sosiaaliohjaajaa 46 sosiaalityöntekijän lisäksi. Etsivässä työssä on 8 sosiaaliohjaajaa aikaisemman 4:n sijasta. He työskentelevät pareittain etelän, pohjoisen, idän ja lännen alueilla.

Aikuissosiaalityötä tehdään yksittäisten asiakkaiden, perheiden ja yhteisöjen parissa. Aikuissosiaalityön asiakkaaksi hakeudutaan ottamalla yhteyttä oman asuinalueen aikuissosiaalityön tiimiin. Myös Kela ja muut yhteistyökumppanit voivat ohjata apua tarvitsevia henkilöitä aikuissosiaalityön asiakkaiksi.

Asiakas voi hakea aikuissosiaalityön tiimistä apua esimerkiksi työhön, asumiseen, perhe-elämän sujuvuuteen, raha-asioiden hoitoon ja erilaisiin elämän kriisitilanteisiin liittyvissä ongelmissa. Aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat pyrkivät tukemaan asiakasta hänen pärjäämisessään yhteisellä tavoitteellisella työskentelyllä, ohjaamisella ja harkinnanvaraista tai ehkäisevää toimeentulotukea myöntämällä.

Aikuissosiaalityön tiimeissä asiakkaan elämäntilanne kartoitetaan ja sen pohjalta mietitään yhdessä asiakkaan kanssa palvelujen ja tuen tarve. Aikuissosiaalityön tiimeillä on yhteistyökumppanina myös muut aikuisille suunnatut sosiaalihuollon palvelut kuten asumisneuvonta, talous- ja velkaneuvonta, työkyky selvitys ja kuntouttavan työtoiminnan palvelut.

27.09.2017

Aikuissosiaalityön työmallin kehittämistä jatketaan sosiaalihuoltolain mukaiseksi muun muassa koko kevään jatkuvilla koulutuksilla ja työpajoilla.

1.4.2017 alkaen ehkäisevä ja täydentävä toimeentulotuki muuttuu yhä enemmän sosiaalityön välineeksi, kuten lakimuutoksen perusteluissa esitetään. Lastensuojelun, vammaispalvelujen ja vanhuspalvelujen sosiaalityöntekijät ja sosiaaliohjaajat alkavat tehdä omien, hyvin tuntemiensa asiakkaiden harkintaa vaativia täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen päätöksiä. Etuuskäsittelijät käsittelevät ne hakemukset, jotka eivät edellytä harkintaa tai joista on olemassa sosiaalialan ammattilaisen toimeentulotuen myöntämisen ohjeistus.

Ruotsinkieliset palvelut aikuissosiaalityössä on turvattu. Alle 30-vuotiaiden ruotsinkieliset palvelut on keskitetty läntiselle alueelle Haagaan ja yli 30-vuotiaiden palvelut pohjoiselle alueelle Malmille. Myös muilla alueilla on ruotsinkieltä taitavia työntekijöitä. Muiden kieliryhmien kohdalla käytetään asiakastyössä tulkkeja tarpeen mukaan.

Koska muutoksia on tapahtumassa, aikuissosiaalityössä seurataan asiakasmäärien kehittymistä, minkä pohjalta vasta voidaan tarkentaa tarvittavan henkilöstön määrää.

Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että sosiaalihuoltolain mukainen aikuissosiaalityö turvataan. Lautakunta edellyttää huolehtimaan, että toimeentulotuen käsittelyyn liittyvään työhön on riittävä henkilöstö.

Terveys- ja hyvinvointi vaikutusten arviointi

Toimeentulotuki on viimesijainen taloudellinen tuki ja sen saannin turvaaminen on elintärkeää, jotta sitä tarvitsevat henkilöt saavat tarvitsemansa taloudellisen avun ajallaan. Käsittelyn viivästyminen lakisääteisestä ajasta vähentää asiakkaiden hyvinvointia. Asiakkaat ovat joutuneet kohtuuttomiin tilanteisiin, jos heillä ei ole ollut rahaa ostaa tarvitsevia lääkkeitä. Myös paine siitä, saavatko he toimeentulotuen ajoissa maksaakseen välttämättömät laskunsa, kuten vuokran tai sähkölaskun, vähentää asiakkaiden hyvinvointia."

Käsittely

02.05.2017 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus

Jäsen Anna Vuorjoki: Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää

27.09.2017

Ärende/45

tärkeänä, että sosiaalihuoltolain mukainen aikuissosiaalityö turvataan. Lautakunta edellyttää huolehtimaan, että toimeentulotuen käsittelyyn liittyvään työhön on riittävä henkilöstö."

Kannattaja: Jäsen Miina Kajos

1 äänestys

Sosiaali- ja terveyslautakunnan lausunto syntyi seuraavan äänestyksen tuloksena:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Vastaehdotus (jäsen Anna Vuorjoki): Lisätään lausunnon loppuun ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointia: "Sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että sosiaalihuoltolain mukainen aikuissosiaalityö turvataan. Lautakunta edellyttää huolehtimaan, että toimeentulotuen käsittelyyn liittyvään työhön on riittävä henkilöstö."

Jaa-äännet: 5

Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Sami Heistaro, Seija Muurinen, Tiina Tasmuth

Ei-äännet: 6

Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Miina Kajos, Laura Nordström, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 2

Jouko Malinen, Hannu Tuominen

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 6 - 5 (poissa 2).

Esittelijä

toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Marja Heikkinen, kehittämissuunnittelija, puhelin: 310 42303
marja.heikkinen(a)hel.fi

Leena Luhtasela, vs. nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 58283

leena.luhtasela(a)hel.fi